

Pèr çò qu'es de la data, quasi totei te dison qu'es dins lo revolum de 68 que nasquèt la Nòva cançon occitana. Pasmens pareis qu'es un Irlandés, Alan Ward que mandèt lo bochon bèn avans, dins lei geladas de 56, e 'quò te fai una partida bastarda jogada pèr de bastards e tant miès...

Adonc levat que fuguèt longueta la naissènça, ne'n sabèm pas grand causa si que non que d'aquesta passa fasiá un moment que lei lops èron rintrats dins Paris e que i menavan grand trin, qu'a gaucha i aviá una communautat de programa qu'es rèn de lo dire, qu'em'una bilheta de 10 francs te fasiás quasi lo plen de benzina... enfin basta es pas tant luenh qu'aquò, avètz que d'espinciar lei jornaus ponchuts e poussós de l'epòca...

Çò que te pòde afortir es que l'estatua de la Libertat dempuèi que fasiá lo becarut dins lo pòrt de la Nòva Iòrca, t'aviá agantat lei formigas e podiá pus bolegar. E son prètz-fach, peccaire, nasejava, espompit e rovilhat, dins lei aigas porcassas dei còstas dau « Novèu Monde ». Alòr de gènts avián començat de bramar e un trin de protèsta èra partit pèr faire lo torn dau monde emé dins sei vagons tot çò que se fasiá de miès dins l'estile cançonesc pèr aparar la libertat.

S'atròva que, pèr còp d'asard, coma lo nòstre caganis cançon occitana mandava son primier bram, lo trin passèt tot bèu just davans la pòrta. S'arrestèt e totei davaleron, çò que fai que se lo paire es sempre estat inconeigut, peirins meirinas e cap de gara mancan pas. Nueva troba cubana, Protest song, Rebetico, Tango, cosins de Catalohna ò de Bretanya, oncles de passatge (Ibanès, Cerdòn, Iupanqui) que sentiañ bôn la sabla cauda de Mièg-terrana mont' un molon d'entre nosautrei aneron pescar de tèmps en quora son identitat — forçats qu'èron de tot ignorar de la sieuna — emai un pauc de calor culturala. La cançon Franchimanda èra aqui tanbèn emé toèi leis occitans francofòns oblijats d'anar manjar a Paris, lei Lapointe, Bras-sèns, Ferré, Montand e autrei Nougarò... mai tanbèn malurosament lei tantas rompa-figa e marca-mau : la cançon « Rive-Gôche » e lo folc-sòng bòiescotant.

E puèi leis avis quilhats dins l'aubre genealogic que, coma non èra estat ensertat, te donava una frucha entremesclada, un còp agra, un còp doça e de còp que i a rèn. E quenteis avis!... A man drecha de zòmbis antediluvians lei felibres, grands embo-canaires de Renaissènça environats de grops folclorics qu'èron pas solament a l'epòca una alternativa ai majoretas, a man senèca, un reconeigut d'utilitat biblica pèr causa de Resistència, l'Institut d'Estudis Occitans, e enfin una grand, la musica tradicionala emé sei tortas gostosas e seis estofa-garri.

Coma leis autrei lo pichon comencèt pèr bramar. Fau dire que i aviá d'urgèncias. Tre que sachèt parlar mandèt lo famós « VVAP », que faguèt puèi lo torn de França emé lo malhòt roge. E voèi « volèm viure au païs », non pas qu'èra lo paradis aqueu païs, mai, pèr un bèu païs, èra un bèu païs e puèi se li podiá jogar ai bòchas, çò que deviá faire lo secretari de la comuna qu'oblidèt de notar la data de naissènça dau nòstre caganis. Aquò's la vida dei cançons coma dei liberacions, 'quò tuba, 'quò bolega, 'quò gonfla, 'quò se bigorseja e aquò te peta au nas com'una cigala 'mè la palha au cuòu. Dins lo pati de la petarrada (era una cigala dei gròssas...) cadun 'mè seis envejas de paternitat assajava de jogar lo bochon emai lo Cromanhon dau tant que se pòu quasi parlar de « presa de consciència generala de vers la fin deis annadas 60 » e passa que t'ai vist... Ne'n restarem aqui franc que leis analisas de l'esperme fossilisat dau paire fachas pèr lei mai gròssei testas d'entre lei cercaires Alemands e

Ianquis, donèsson una resulta. Enfin, mema se la litteratura sus lo subjèct fai pas flòri¹, sabèm pèr l'aver agut ausit dire que lei bulletins de santat son normaus e mai mai!

Comènça de jogar lo pichon, em'una guitarra desacordada e coma l'urgència es a la crida, se ne'n garça bèn pas mau tant dau fons poètic coma de la fòrma musicala. La tòca estènt de faire ausir una lenga que se parla pus gaire, que s'ensinha pas, que s'ausis manco pas, pas mai a la ràdio qu'a la television, é de revelhar com'aquò una cultura ensucada pèr de sègles e de sègles de centralisme luenh d'estre democratic ò que que siágue. Que basta de regardar una mapa de la S.N.C.F. pèr vèire qu'a fach sa tèla l'aranha e qu'es mai gromanda que fenhanta e subretot pas filantròpa.

Mai tornèm au nòstre pichon. Tre que saup se tenir drech comènça de gratar camin e de barrullar dins son brèç-tèrra promesa, menant de veituras flames-nòvras sortidas dau catalòg de la CAMIF ò de calòs pinturlurats que se cròmpan pèr una ponhada de figas. Es lo periòde usfanós monte l'estòcafis t'aganta d'envejas baleñières emai un ruscle de coneissènça pèr l'istòria, la geografia, l'economia, enfin tot çò que fai la cultura de son païs e qu'a jamai ausit en luòc. Mema la lenga la fau sovènt tornar aprendre e pèr tot aquò se fai marcar dins d'estagis, de rescòntres, d'escòlas de tota mena. L'estiu lo fai mai apetegat encara, coma se deviá morir 'mé lei solèus d'autòmn. E lo vesèm a Montsegur emé Lucha Occitana, au Larzac emé lei païsans, lei fadats, leis ecolòs. Enfin, una bosca furiosa d'identitat, a la mesura de la manca que n'aviá e dau trauc dins la memòria que i faguèt l'escòla.

Pauc a chà pauc s'encamina de vers son arma ; « Veiqui l'occitan », e voèi lo vaqui l'occitan emé sei colègas valènt a dire tot lo monde mai tot lo monde es pas quau que siágue ! e pèr lei camins de la libertat fai lo torn d'Occitània semenant la bona istòria com'una nòva bona paraula. Occitan as drech a la paraula : Parla! Canta ! Crida ! Brama ! Totei lei dralhas son bònias pèr far florir la memòria, pèr far grellhar la prèsa de consciència.

Mai coma lo dis un provèrbi dau Balochistan orientau, « lo monde es mai aut que lo cloquier de ton vilatge », e lo vesèm mai emé sei fraires de galèra ai lengas tant disparieras mai a la volontat comuna ; Bascs, Bretons, Corsos e mai luenh encara, d'en pertot monte la libertat patis.

E comènça la lònga marcha au travèrs deis Ostaus dei Joines e de la Cultura, dei fogaus ruraus, entre mitan dei bastidas dins l'estile « neo-betonic » de la V^èna. E fai montar la paraula dau fins fons dau remembre, bolega lei tripas dei sègles pèr far reviure leis erètges de totei lei nazismes ; Cataras, Vaudès, Camisards, Resistants de 1851 e de 1941, Montanhards de totei lei revolucions, Comunards de totei lei repúblicas, tot aqueu monde de gus que s'es sèmpre levat pèr aparar la libertat e defèndre lo drech dau païs e de sei gènts contra l'absolutisme dau prince, lo despotisme dei tirans emai l'esclavatge de la societat capitalista. E vaqui lo nòstre pichon cantant Clovis Hugues e Jaurès, cantant totei lei minaires e totei lei vinhairons que sus lei parellas dau cèu l'espinchàn e i balhan d'envejas, de vam e de rasons.

Mai dins aqueu bolegadis agantarà tanbèn quaquei marridas malautiás, quauquei virus que van de la napoleonita cronica a l'aiatolescariá precòcia... E lo Verdier se farà picar sus lo morre pèr aver vougit viure de sei cançons e causit de registrar — bèn — a Paris ! L'artista condemnat pèr lei foncionaris de l'educacion exagonalà en manca de puretat pseudo-revolucionaria!! La cigala e lei formigas qué ! Mai aqueu problema de joinessa èra dei gròs e, sèmpre d'actualitat, amerita una pichòta arrestada. Devem-ti acceptar de lònga e ad eternam una cançon de qualitat mejana ò mediòcrà perquè militanta es a dire sensa temps, sensa argènt e un còp retombada l'ersa de 68, sensa gaire de public ò bèn se donar lei mejans de capitar çò que se pòu faire de miès pèr aqueste païs dins l'amira d'un occitanisme de la risca — e d'en primier la risca de crebar de fam — mai emé tota l'energia e lo ruscle qu'aquò te dona ?

Retrobada son identitat comènça lo grand libre de la denonciacion de la colonisa-

cion e de la mecanica dau malastre emé lei litaniyas de totei leis abominacions impausadas tecnocraticament en nom dau Progrès (un pauc) e dau Profiech (sobretot). E d'abòrd l'escòla pardi totei lei cantaires ò quasi estènt salariats de l'education exagonal, lo vèrme èra dins la frucha... Adonc l'escòla, mai tanbèn l'exòdi, lei problemas de la viticultura e deis autrei païsans, lei grandas luchas contra lo camp dau Larzac, l'amenajament dau territòri emai lo turisme. Es una crida generala contra tot un univèrs organisat pèr lo profiech e contra entre autrei, lei culturas d'un estat que reconeis pas seis enfants alòr que leis Occitans dempuèi l'an pèbre, i an donat son sang emai sei cervèlas. E maugrat la revendicacion que se radicalisa contra totei lei notables emai fuguèsson de gaucha, emai fuguèsson occitans, emai fuguèsson occitanistas, l'òm penequeja sota la figuiera en pantaiant ais armadas de liberacion nòstrej que son encà tardieras dau temps que Bascs, Bretons e Corsos s'occupan dei relais de television e trèvan lei presons de l'Empèri. È, qué vòs, lei Occitans que son jamai estats en retard pèr faire la revolucion t'an una propension a l'espèra belèu ligada a la pratica de la caça dau mema nom e tanbèn a çò qu'en lenga nòstra i a sèmpre un pauc d'espèr dins l'espèra. Çò que fai que s'espèra totjorn aqui que la Mariana Maire Patria dau Progrès e dei Libertats reconèigue pèr de bòn sei pichons e li dòne lei mejans que fau pèr viure normalament sènsa faire la puta, lo mendicant ò l'exilhat.

L'urgència de la crida e lei dimensions de la reconquista necessitavan una començança dura e sèn' nuanças. Ansin fuguèt fach mai lei mentalitas bolegan gaire e d'autrei contradiccions internas se faràn sentir. Coma aquela entre montanhas e planas occitanas, entre lei païs que crèban dau despart de tot lo monde e lei païs que crèban mai que vivon tanbèn de l'arrivada de tot lo monde.

Sus la dralha de la reconquista fau faire mèfi de non s'enfangar dins lei paluns de la nostalgie. Aquesta nostalgie que nos balha una propension dei gròssas a finir guardian de musèu. Pèr aquò vau miès prendre lo trin, lo Transoccitània, emai lo partit dau grand larg contra la nostalgie. Verai qu'es mai aisat de se laissar breçar dins un tetar-doç mortuari au vèntré d'una maire-trèva e la testa empantaiada dins l'espata-clòs atge d'aur occitan, lo siècle XII ò dins la « convivialitat » dau siècle XIX que de se bandir a còntra-istòria dins lo viure dur de l'aire fresc, mistrau revolumic dau grand larg!

Mai lei miratges dei temps d'antica bonomia coma leis embocanas nationalistò-felibrenças, son encara pron aqui pèr se li posquer grisilhar leis alas coma moscalha au fanau. Que d'estre pas pron responsabilisat dins son païs e de lo vèire vendut, estraçat, estrifat, te garça lo langui pèr l'autre aièr, pèr un « retròc » que n'aproficha la musica tradicionala.

Mai mèfi! qu'a tròp se museificar la testa l'òm oblidat de davalar pèr carrieras e de durbir leis uelhs pèr lei vèire lei vièlhs, de carn e d'òs e posquer destriar d'entr'elei lo vièlh reaccionari racista e conàs dau vièlh resistant utopistòcomunistòbonnard, emé totei leis intermediaris entre dos!

Verai, la nostalgie es sèmpre çò qu'èra pèr Ventadorn, Bellaud ò Gelù que nos arregalan dins una lenga chanuda en se cresent d'estre leis ultimas pron enfadats pèr l'escriure, e t'empoisona sèmpre tant bén lo sang coma lei cervèlas. E d'aut pèr la carta postala e com'èra polit lo temps d'avans la lucha dei classas...

Mai dins la mina litterari, se s'esplecha encà pron bén la mena dau passat mitic, te porgis quand mema quaucarèn de nou la cançon occitana. Racònta lo païs e sei gènts es a dire toèi aquelei que i vivon, lei de-lònga colhonats e lei de-lònga lests a se refaire colhonar, proclama tanbèn que lo Mohamed dei barris nòrd de Marselha coma de tota banlèga, fiu d'emigrat, es mai occitan dins son biais de viure e dins son parlar (lo francitan) que non pas lo borgés de la carriera Paradis² que parla ponchut dempuèi 3 generacions.

E monta que montaràs dins aqueu Transoccitània que vai deis Itàlias fins a la

Mar Granda. E dins aqueste trin gès de controllór d'identitat, monta quau vòu e la soleta direccions : leis autrei. E d'alhors i a que dins aquela fraternitat que l'espèr podrà pescar quauçarèn que servirà a faire avans tant pèr lo païs coma pèr sei gènts.

Dins lo verd de la nuech la cançon occitana prèn lo tèmps, dins la calama de parlar d'amor e tòca au passatge lo cuòu dei trobadors, lei nòstreis avis lei mai famós que mestrejavan tant bén la lenga coma lo cuòu dins un anar-venir chanut e dei mai dialectic.

E 'mè l'amor tot vèn bén, tot vai bén e l'ersa de mar que bacèla leis amants dins un liech sèmpre trop estreich a lo gost dau païs e lo fai trelusir... e fai tirar la vida...

Mai l'amor pòu èstre tanbèn nostalgie quand l'òm es tot solet a rimassejar emé sei sovenirs au mitan d'un païs que te sèmbla encà' mai escrancat. E lei poëtas mau-dichs d'aver pas sachut/vougu/poscut durbir la boca a l'autre emai au païs, mancan pas. Dins lo mema tèmps que lo pichon cançon occitana vèn grand, la societat cambia. Après lo Pompidòr qu'a fach chi vaqui lo Gisclard (sèmpre d'occitans emai d'occitanofòns...) emé dins sei bagages una societat liberala avançada a la mossègamen-l'aucèu subretot gromanda de totei lei libertats.

E quand comença de venir dur de cantar en francès se bretonejas dins un deis autrei patois de la republica, pòs anar ai bauç faire lanlèra...

Embarrada dins lo ghèto, capita de subreviure que pèr lei gènts que la fan venir ò que la vènon vèire. Pèr aquelei tanbèn que prènon la risca de la produrre, 3 ò 4 ostaus de discs monte i a que de colègas emé lo còr gròs com'aquò... mais se la vòia non fai besonh, la gestion ela non s'inventa e entre dòs B.A. militantas l'òm se sovèn que lo pichon fuguèt jamai vaccinat contra lei virus de son enfancia e napoleonita e aiatolescariás i farà encà' pèdre fòrça jornadas au liech...

Lo besonh d'estructuras que se retròba dins totei lei societats primitivas farà naisser d'associacions pèr recampar tot lo monde coma l'Accion Culturala Occitana que capitara de metre ensèms toèi lei cantaires amatòrs ò professionalaus. Mai l'estructuralisme fòu non gausarà jamai d'anar fins au bot de sa tòca e fulta d'estructuras mai efficaças (pichonas e especialas) e davans lo vaste dau païs e lei differèncias entre lei gènts, tot aquò cabussarà. Pasmens aurà permès lo rescòntre, la discutida e aurà fach avançar quauqueis idèas, entr'autrei la necessitat dau professionalisme pèr avançar mai lèu de vers una creation de qualitat coma de vers una aumentacion dau nombre d'amatòrs. Mai se se retròba mens dins la cançon occitana aquela necessitat showbiznèsc de racar de lònga sus leis autrei, e se lei problèmas de la profession se pausen pauc a chà pauc, lo demai de la revendicacion plan planeja e capita pas de trobar la formula pèr far jónher lo plomb e la podra fins que ne'n sortiguèsse un moviment culturau de la Bòna. E l'òm se retròba mai davans de problemáticas collectivas e de solucions individualas...

Alòr qué ne'n pensar? e com'es lo bilanç?...

Pèr çò qu'es de la cançon qu'es sèmpre estat la poncha de l'icebèrg aquesta antologia se vòu pas mai qu'una ajuda, qu'un relais, qu'una pèira sus lo camin de la presa de consciència d'èeu-mema d'un pòple que se conèis pas.

Segur que pèr antologigar pèr de bòn sariá estat mestier de recampar de jornalistas, de sociò-sicò-musicològs, que nosautrei en plen mitan de la galèra siam clafits d'una subjectivitat dei gròssas, que se sariá poscut gratar d'autrei camins, prevèire d'autreis itineraris mai se la clau es dins lei cants, nautrei volèm rèn clavar e comp-tam bén que de cercaires fòus s'occupèsson de tota aquela cançon occitana, espepissèsson tant lo corpus dei discs coma leis analisis dei tèxts e dei musicas e patati e patatà... Diguèm solament qu'a nòstre vejaire una cançon es lo rescòntre d'un tèxt e d'una musica. Pèr aquò la qualitat de la melodia a jogat dins lei nòstreis causidas, e, de còps prengueriam tala cançon puslèu qu'una autra perqué beluguejava, esbril-haudava, lusissiá un pauc mai dins la sornura musicala generala. E verai qu'un esblèugiment mema se dura que lo tèmps d'una farfantela, quand monta sus lo tard,

aquò t'emplis, te clafis e te vuèja un pauc de bauma dins de conduchs aurelhescs alassats e agressats³.

Avèm pas lo temps nimai la plaça d'estudiar aqui lo perqué e lo coma de la creation de la cançon occitana, mai estènt que vuèi siam pus a l'epòca que la granolha se deviá far crèire tant gròssa coma lo buòu, devèm regardar lei realitats bèn en facia.

D'abòrd dire que mai de la mitat dei cantaires que son dins aquesta antologia viran pus ò un cop l'an, que lei professionaus se comptan sus lei dets de la man, que lei mejans pèr trabaclar mès a sa disposicion pèr leis ostaus de discs encà drechs, son d'un miserabilisme estrech e oblijan a se demandar : sariá-ti pas que leis ostaus d'edicions nòstre luòga d'inventar de camins nòus au mitan dei paluns showbiz-nescs aurián apontut ais inconvenients de la boïta militanta — gès de promoción, gaire de diffusion, gès de publicitat — aquelei de la boïta capitalista monte la democracia te fai pas mau e pèr çò qu'es de l'autògestion, sariá puslèu d'autòdigestion...

Vuèi podèm pus acceptar de contradiccions tant gròssas coma pèr exemple la voluntat egemonica de recampar totei lei cantaires dins lo mema ostau de disc apostolic e roman en nom d'un dògma ò de justificacions politicò-militantas e servar lo contròlle de l'estructura e lo poder interna entre lei mans de quauquei personas. E n'auràs puèi pèr te gonflar lei ramichèlis 'mè lei dangiers emai la risca de te cramar s'anavas, ô maudich, manjar emé lo diable... Mai qué! Au mens lo sabes que, se siás convidat, vau miès adurre ton cuièr grand e ta lònga forqueta! Aquelei de bici-cleta!...

Fau dire tanbèn que l'eslogan de la debuta (un cantaire occitan pèr canton) sèmbla malurosament sèmpre d'actualitat mèntre que faudriá puslèu pausar lo problema de la qualitat (e dei mejans pèr i arribar) e se pèr cop d'astre qualitat e quantitat venián a se maridar, ôsca! e qu'agan d'enfants a molon...

Mai basta! anam pas refaire aqui leis estatuts emai lo fonctionament d'aquelei S.A.R.L. manco pas ESCOPisadas diguèm solament que 10 ans d'experiènci nos an mostrat que la bona volontat sufis pas a remplaçat la coneissènça d'un mestier monte lei nocions de responsabilitat de seriós dins la gestion e de qualitat son mai que mai necessaris.

Aquò pèr la produccion, pèr leis autors-compositòrs-interpretas, i a dos problèmes grèus. N'as encara trop que conèisson a pena una lenga qu'emplegan solament sus 'na scèna e jamai dins la vida vidanta! Pèr la musica es encà piège. La mager part son de «melodistas» que conèisson pas grand causa au fonctionament de la musica e qu'en mai son completament copats d'una tradicion orala qu'auriá poscut servir de trempolino pèr, en partènt de la musica tradicionala traucar la tèuliera d'una musica nòva.

Verai qu'aquí a la cultura d'oc li manquèt un Bartòc, un Albeniz ò un Villa-lòbos qu'an capitlar de se clafir sa creativitat contemporanèla d'un parèu de rasigas a geometria variabla que son estatut d'artista e de musician reconeigut emai son gèni transformeron en una musica d'alquimista que nos fai pantaiar...

E voëi, Gounod ò Bizet, an agut trop de pena a se poutirar de l'exotisme estanhant de son epòca e l'occitan de servici Darius Milhaud èra trop isolat. Tanbèn nos an fach mancar una pòrta tras qu'importanta musicalament, qu'entre musica populara e musica «granda» l'intelligència deis òmes pòu faire un ligam pastat de tèrra e de solèu; e quand escotas Paco de Lucia interpretar la musica de Manuel de Falla vèses un pauc de que vòle parlar.

Mai aqui tocam un dei mai gròs problèmes, es que fàu n'acabar emé lo complexe dau camin de Damàs, d'aqueila vista capelanièra que vòu que l'òm siague causit, elegit, tocat pèr lo det de Dieu (saupre monte!)... pèr anar portar la bona paraula dins lo desèrt pagan.

Où! Se faudrà bèn dire un jorn qu'aqueu que fai d'ostaus que tènon pas drechs farà jamai lo maçon, qu'aqueu que saup pas escriure sarà jamai escrivian e qu'aqueu

que saup pas cantar sarà jamai cantaire. Mai mèfi! mandam pas aqui l'anatèma nimai lo mesprès, i a d'autrei mestiers tant interessants coma de bramar sus una scèna, e d'autrei biais de militar pèr la Causa. Subretot que de non saupre cantar es pas mai una tara qu'una malautiá e que se pòu mema envisajar d'apprendre tant lo cant coma la musica mai pèr aquò fau d'abòrd lo reconèisser, n'aver puèi l'enveja emai lo temps e ne'n prendre la risca!

Verai tanbèn que tot aquò empacha pas que de còp que i a qualitat e emocion paussesson de lapins au professionau pèr anar passar la nuech emé d'amatòrs... mai quand mema, se fau bèn dire que vuèi leis urgèncias an cambiat e qu'un biais de crida a passit.

Es d'espetacle de qualitat, de poësia, de pantais, de musica pèr l'an 2 000 qu'avèm de besonh! si que non lo nòstre pòple se vai «walcmanejar» eternament emé lei colhonadas R.M.C escas (qu'au mens son technicament bèn fachas) dins leis aurelhas, e lo nòstre public sarà compausat unicament d'una elita esnobinada e de Japanés a l'emboliga fotografica!

Aqui ne'n siam em'una carta nòva, lo varlet que Pica e que voliá jamai sortir... e voèi aqueu cambiament que nos es combat sus la testa a nosautrei occitans que se siam gausits dempuèi lo siècle passat a votar a gaucha, vaqui que fin finala arriba! Aquò te fai totjorn quaucarèn e Marselhesa e bandiera francesa se dònan d'èr de 89. Mai mèfi! que lei bastilhas se prènon pas soletas e se laisson pas faire!

Verai que pèr lo moment respiram, emai romeguessiam dins lei marrits fangàs e lei palunaias d'un camin qu'auriam causit mai drech, mai rapida, mai autorotier qué! En esperant e pèr un còp i a d'aire fresc que bofa dau Sud, de Mièg-terrana mema se se fau avisar de pas trop s'i negar.

Adonc prenèm acte d'aquelei paraulas encambiamentidas e dei drechs de reparacion istorics, nocion tras qu'importanta. Mai volèm pas èstre de subvencionats, de retirats culturaus dins un païs mòrt. Lei cançons aquò fai pas sortir de preson, aquò fai pas nimai viure un païs. E la creacion occitana sortirà e viurà que d'un païs que marcha, que bolega, un païs economicament fòrt ò alòr sarem lei cantaires indians dei torist-centers de l'an 2 000. E voèi, comença una autra batalha e em'ela la possiblitat de libertats plurialas, d'una vida differènta, d'un «Volèm viure au païs autrement». Emé nòstrei certitudas, nòstrei maucoraments e nòstrei pantais. Emé subretot aquesta lenga coma gabian pèr escambarlar lei nivas e aqueste païs coma batèu pèr faire l'ultima evolucion revolucionaria en occitan segur, mai em'una saca de bordilhas a la man, que dins la cultura nòstra coma dins leis autrei, i a de tot. Cadun escobarà lo marrit e tubarà lo bòn e dau cachimbau sortirà un païs a inventar.

1. Ives Roqueta, *la cançon occitana*.

2. Es lo xvie de Marselha.

3. Escoteriam totei lei discs de la nòva cançon occitana...